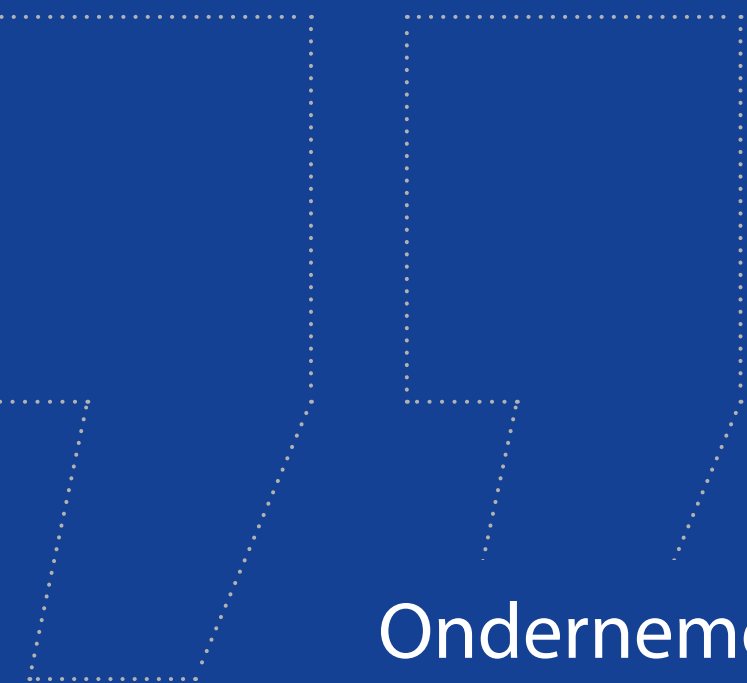

(On)bewust financiële risico's

Tendrapport

Ondernemend
Nederland gaat door een
uitdagende periode.

Inhoudsopgave

Inleiding | 5

Samenvatting onderzoeksresultaten | 7

Bedrijven hebben vaak onvoldoende grip op financiële risico's | 8
(Personeels)tekorten en prijsverhogingen hebben veel impact | 10

Nieuwe energie, andere risico's | 14

Omgaan met tekorten aan personeel en materialen | 17

De opkomst van hybride werken | 20

Veel organisaties bezitten een RI&E | 21

Rol van adviseur is belangrijk | 22

Inleiding

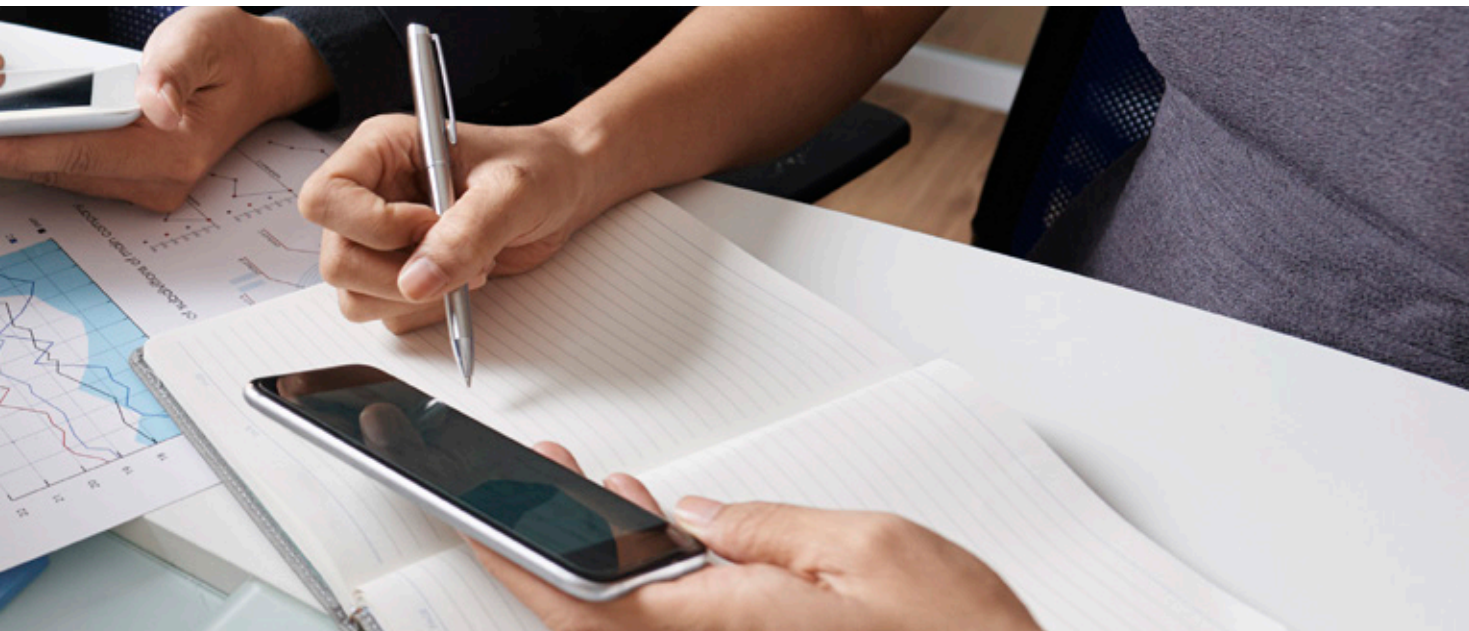
Ondernemend Nederland gaat door een uitdagende periode. Veel bedrijven voelen de naweeën van corona, maken zich zorgen over de oorlog in Oekraïne en worstelen met de huidige inflatie. Ook is er sprake van grote tekorten op het gebied van materiaal en personeel. Al deze knelpunten kunnen een impact hebben op de financiële gezondheid van organisaties. In dit verkennende onderzoek is daarom onderzocht welke zorgen bedrijven hebben op dit gebied, en hoe zij hiermee omgaan. Ook is onderzocht of zij het idee hebben de risico's helder in beeld te hebben.

De data uit het voorliggende trendrapport zijn tot stand gekomen uit een combinatie van kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Er is gesproken met 56 bedrijven uit verschillende branches, met 40 of meer medewerkers. Daarnaast zijn er vier diepte-interviews gehouden met klanten van Vanbreda Risk & Benefits.

In dit trendrapport vind je een analyse van de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek. Je krijgt een kijkje in de keuken bij collega-ondernemers. Met welke risico's krijgen zij te maken, welke herken je of zie je wellicht over het hoofd? Zo doe je mogelijk ideeën op die direct toepasbaar zijn binnen je eigen organisatie. Daarnaast vind je tips om constructief aan de slag te gaan met je financiële risico's.

86% van de deelnemers
geeft aan het afgelopen
jaar de financiële
bedrijfsrisico's in kaart te
hebben gebracht.

Samenvatting onderzoeksresultaten

Wie onderneemt, heeft altijd in meer of mindere mate te maken met bedrijfsrisico's. Dat spreekt voor zich. Sommige risico's zijn onmiskenbaar, andere zijn minder voor de hand liggend of men is er zich zelfs niet van bewust. Bijvoorbeeld door onbekendheid van naderende wet- en regelgeving of veranderende marktomstandigheden.

Deelnemers aan het onderzoek '(On)bewuste financiële risico's' geven aan op dit moment de meeste impact te ondervinden van personeelstekorten, stijgende inkooprijzen en leverproblemen. Dat is in deze tijd geen onverwachte uitkomst. De interessante vragen zijn vooral, wat doen bedrijven als het gaat om het managen van deze risico's en hoe wapenen ze zich tegen onbewust financiële risico's?

Uit het onderzoek blijkt dat risico's die voor iedereen helder zijn, veelal aangepakt worden met een plan om geldstromen te verbeteren of

- in het geval van de krappe arbeidsmarkt - door de organisatie aantrekkelijker te maken voor personeel. De bedrijven uit de steekproef zijn over het algemeen zeer scherp op hun financiële gezondheid. 86% van de deelnemers geeft aan het afgelopen jaar de financiële bedrijfsrisico's in kaart te hebben gebracht.

Wie risico's in kaart brengt, heeft daarmee niet direct ook inzicht of grip op deze risico's. Ook dat blijkt uit het onderzoek: ruim een derde (36%) van de deelnemers geeft aan geen volledig inzicht te hebben in deze risico's. De onafhankelijk adviseur kan een belangrijke rol spelen in het herkennen en aanpakken van financiële risico's. Ze zijn bijvoorbeeld op de hoogte van de laatste wetswijzigingen en hoe hierop in te spelen. Deelnemers aan het onderzoek geven aan dat van een adviseur voornamelijk pro-activiteit en snelheid wordt verwacht.

Bedrijven hebben vaak onvoldoende grip op financiële risico's

Het is essentieel om voldoende inzicht te hebben in de financiële gezondheid van een bedrijf. Dat spreekt voor zich. Zo ben je in staat om adequaat in te spelen op eventuele risico's. Om goed inzicht te hebben in de financiële gezondheid van een organisatie, is het belangrijk om een aantal zaken goed helder te hebben. Hierbij kun je denken aan

de producten en materialen waar je mee werkt, hoe je personeelsbestand eruit ziet, of je eigen panden hebt en welke verplichtingen je hebt richting klanten én leveranciers. Maar ook wat je doel is als organisatie (missie, visie, doelen), hoe je processen zijn ingericht, hoe je automatisering is geregeld en hoe het productieproces verloopt.

36% van de deelnemers heeft onvoldoende grip op financiële bedrijfsrisico's.

Welke elementen belangrijk zijn, is uiteraard afhankelijk van het type bedrijf.

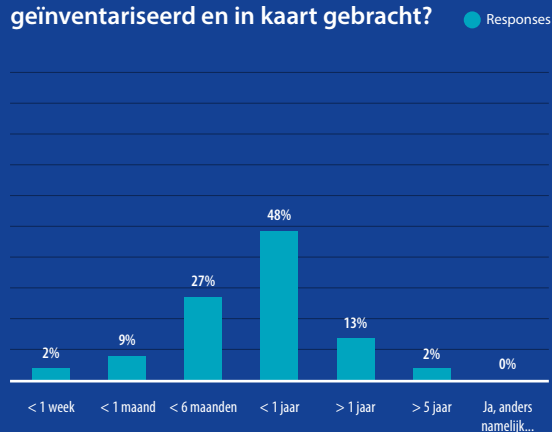
86% van de deelnemers geeft aan het afgelopen jaar de financiële bedrijfsrisico's in kaart te hebben gebracht.

Ondanks dat het gros van de bedrijven recent nog naar de risico's heeft gekeken, hebben zij niet het gevoel hier daadwerkelijk mee aan de slag te kunnen. Zo blijkt dat een derde van de deelnemers (36%) geen volledig inzicht of grip had op deze risico's. Dit kan voortkomen uit het gegeven dat veel bedrijven niet precies weet wat deze risico's precies inhouden.

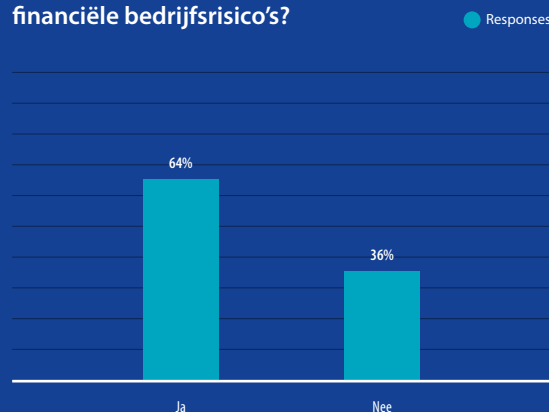
Hoe creëer je grip?

Om grip te krijgen op je financiële risico's, is inzicht nodig. Je krijgt meer inzicht door regelmatig (minimaal één keer per jaar) goed te kijken naar wat er is veranderd binnen je bedrijf. Breng dit goed in kaart en ga hierover een transparant, open gesprek aan met je adviseur. Een goede adviseur is proactief en neemt zelf het initiatief om in ieder geval jaarlijks de mogelijke risico's door te nemen. Zo'n adviseur zit op de spreekwoordelijke bijrijdersstoel in plaats van achter in de taxi. Hij of zij biedt een luisterend oor, en houdt je op de hoogte van het proces en belangrijke ontwikkelingen in de markt.

Wanneer heeft u voor het laatst alle mogelijke financiële bedrijfsrisico's geïnventariseerd en in kaart gebracht?

Heeft u het gevoel dat u volledig grip/inzicht heeft op/in de verschillende financiële bedrijfsrisico's?

(Personeels)tekorten en prijsverhogingen hebben veel impact

Bedrijven hebben de afgelopen jaren veel voor hun kiezen gehad. Van coronatijd met massaal thuiswerken en hoger verzuim, tot een oorlog in Oekraïne. Ook krijgen ondernemers te maken met nieuwe wet- en regelgeving op nationaal en Europees niveau. Denk bijvoorbeeld aan de ESG richtlijnen (Environment, Social en Governance). Zo geeft een van de deelnemers aan het onderzoek aan dat het zaak is om een balans te vinden tussen geld verdienen en duurzaamheid. “De uitdaging is vooral de afhankelijkheid van anderen”, vertelt hij. Hij geeft een klein maar herkenbaar voorbeeld: “Vanaf 2024 mag je geen wegwerp plastic meer gebruiken in de horeca. Hoe ga je dat realiseren? Hoe doen ze dat in andere landen? Hiervoor ga je het gesprek aan met leveranciers.”

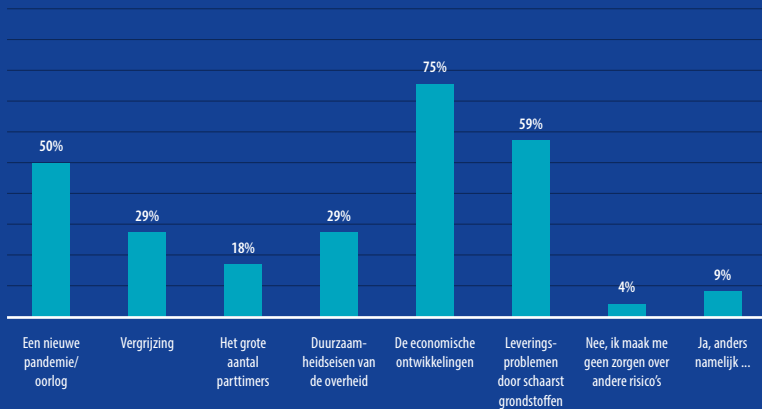
Het tekort aan personeel is een andere belangrijke uitdaging voor een groot deel van de deelnemers. 84% gaf aan dat deze factor de meeste impact heeft op het gebied van verzekeringen en financiële risico's. Ook speelden stijgende inkooprijzen (80%) en leverproblemen door schaarse grondstoffen (73%) volgens de deelnemers een belangrijke rol.

Wanneer naar de toekomst wordt gekeken, maakt een groot deel van de deelnemers (75%) zich zorgen over de invloed van de huidige economische ontwikkelingen (zoals de inflatie) op hun bedrijfsvoering. De helft van de ondervraagden maakt zich zorgen over de komst van een nieuwe pandemie of oorlog.

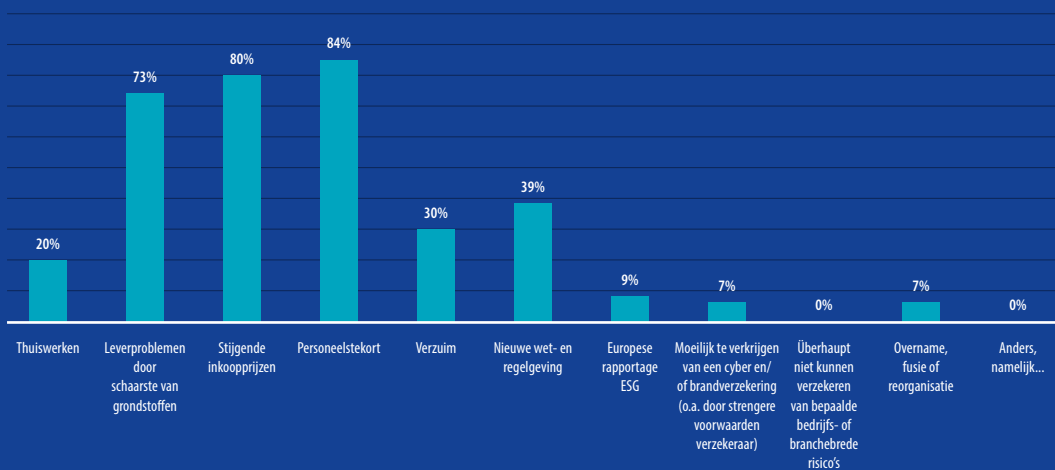
Zijn er andere risico's voor uw bedrijf waar u zich zorgen over maakt?

● Responses

Welke interne/externe verandering(en) van de afgelopen jaren hebben de meeste impact als u dit vertaalt naar verzekeringen en financiële risico's voor uw organisatie

● Responses

Het is zonde om
kostbare investeringen
te doen, om er later
achter te komen dat
deze niet aan de eisen
van de verzekeraar
voldoen.

Nieuwe energie, andere risico's

Door de oorlog in Oekraïne en het conflict tussen het westen en Rusland, is er een grote stijging in de energieprijzen. In de huidige situatie is de kans reëel dat er een gastekort komt. Kiezen voor verduurzaming met alternatieve energiebronnen ligt dan ook voor de hand. Hier kan immers geld mee bespaard worden. Wat minder voor de hand ligt, is dat deze oplossingen ook direct consequenties hebben voor de verzekeraarbaarheid van je bedrijf. Zonnepanelen zijn hier een goed voorbeeld van. Deze kunnen een risico voor de brandveiligheid vormen. Het pand is dan niet meer zomaar verzekerd. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de bekende schaatshal Thialf in Heerenveen, mede om deze reden mochten de panelen niet in gebruik worden genomen. Inmiddels is er een oplossing gevonden en zijn de zonnepanelen in bedrijf. Hier stond wel een extra investering van € 400.000,- tegenover.

Een adviseur kan met je meedenken om te bepalen wat de consequenties van bepaalde keuzes zijn. Doordat zij bij verschillende klanten over de vloer komen, kunnen ze ook alternatieven aandragen die andere bedrijven toepassen.

Cybercrime steeds grotere zorg

Onder 'Anders' geven deelnemers vaker aan zich ook zorgen te maken over cybercrime. Dat is geen verrassing als we ons realiseren dat het aantal wereldwijde meldingen van cybercrime sinds 2017 exponentieel is toegenomen. Ook de technologische mogelijkheden nemen in rap tempo toe. De aanpak hiervoor is uiteraard sterk afhankelijk per type bedrijf, maar in het algemeen zijn drie zaken van belang: bewustwording, werken met de juiste software en IT-leveranciers en het nemen van de juiste (overige) preventiemaatregelen. Daarna kan bepaald worden of de risico's aanvullend afgedekt moeten worden met een cyberverzekering.

46% van de deelnemers denkt
erover om flexibel thuiswerken
meer te faciliteren.

Voor het behoud van personeel is het opstellen van gunstige arbeids- en pensioenvoorwaarden alleen niet meer voldoende. Ga daarom een open gesprek aan met je medewerkers en maak verbinding. Wees transparant en open en laat weten waar je als werkgever mee bezig bent. Op deze manier maak je het werken bij jouw organisatie nóg aantrekkelijker!

Omgaan met tekorten aan personeel en materialen

Uit de gesprekken tijdens dit onderzoek kwam naar voren dat veel bedrijven worstelen met een tekort aan personeel en een tekort aan materialen.

Personeelstekort

De krapte op de huidige arbeidsmarkt zorgt binnen veel bedrijven voor kopzorgen. Hierbij gaat het om zowel het behoud van de huidige medewerkers als het werven van nieuwe collega's. Er wordt dan al snel gekeken naar gunstigere arbeidsvoorwaarden. Maar er is meer mogelijk. Zo denkt 46% van de deelnemers bijvoorbeeld aan de mogelijkheid om flexibel thuiswerken meer te faciliteren. En daarnaast bieden andere arbeids- en pensioenvoorwaarden ook vaak aanknopingspunten om het pakket voor medewerkers aantrekkelijker te maken.

• **Personeelstekorten kunnen ook van invloed zijn op levertijden. Dit heeft vervolgens weer invloed op je omzet.**

Blijf met je medewerkers in gesprek

Nog belangrijker dan het opnieuw bekijken en beoordelen van de arbeidsvoorwaarden is dat je

een open gesprek aangaat met je medewerkers. Kun je iets voor hen betekenen? Door actief te vragen naar wat er speelt op gebied van werk én privé kun je echt verbinding maken. Zo behoud je personeel, en voorkom je verzuim. Juist in deze tijd is dat belangrijk.

Laat weten waar je als werkgever mee bezig bent. Veel medewerkers maken zich op dit moment zorgen over de inflatie. Hoe ga je hier als werkgever mee om? Laat het je medewerkers weten als je hiermee bezig bent. Geef aan dat je deur open staat voor een gesprek en draag mogelijke oplossingen aan als een medewerker het financieel moeilijk heeft. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van een budgetcoach.

Raadpleeg een adviseur voor mogelijke oplossingen. Zij zijn expert in het vakgebied en op de hoogte van de laatste ontwikkelingen.

Verzuim verlagen

Een van de oorzaken van personeelstekorten is verzuim. Dit wil je natuurlijk zoveel mogelijk voorkomen. Als je medewerkers fit en vitaal wilt houden, is focus op preventie essentieel. Hiervoor kun je in gesprek gaan met de arbodienst en de zorgverzekering. Vaak zijn er voldoende mogelijkheden om een stapje extra te zetten. Heb je toch veel verzuim? Dan is het zaak om te onderzoeken waar dit door komt.

Kun je hier wellicht iets aan doen als werkgever? Communiceer dit dan met je medewerkers. Heb je geen oplossing paraat? Wees hier dan ook transparant in.

Uiteraard wil je ook graag dat je waardevolle oudere medewerkers zo lang mogelijk bij je blijven werken. Ook in dit geval kun je inzetten op preventie, bijvoorbeeld door medewerkers die richting hun pensioen gaan via het generatiepact de mogelijkheid te geven om een dag minder te werken (tegen 90% van het salaris en met behoud van pensioenopbouw).

Materiaaltekort

Wanneer wordt gekeken naar het tekort aan materialen en de hogere inkooprijzen, valt op

dat 59% van de deelnemers strategieën inzet om ervoor te zorgen dat ze voldoende middelen hebben om aan hun betalingsverplichtingen te voldoen. Dit kan bijvoorbeeld door de financiële gezondheid van leveranciers en klanten in de gaten te houden. Ook kun je bijvoorbeeld onderhandelen met leveranciers over kosten en levertijden. 41% houdt hogere voorraden aan en 38% kijkt kritisch naar de verschillende partijen in de toeleveringsketen. Ondanks deze maatregelen kan het voorkomen dat op tijd leveren in het gedrang komt. De juiste klantcommunicatie is hierbij cruciaal. Wat zijn de verwachtingen, alternatieven, handreikingen en (financiële) oplossingen?

Bepaal de gevolgen van een groot incident

Sommige situaties hebben bijzonder verstrekende

Business Continuity Plan

In een goed Business Continuity Plan staat wat je moet doen in geval van een groot incident en bestaat onder andere uit de volgende onderdelen:

Veiligheid personeel

- Waar verzamel je als brand uitbreekt? Hoe weet je of iedereen (inclusief bezoekers) uit een pand is? Wat zijn hier de procedures?

Logistiek

- Hoe zorg je ervoor dat de logistiek zoveel mogelijk doorgaat bij een incident of hoe je het weer op gang krijgt?

Huisvesting

- Zijn er uitwijkmogelijkheden of mogelijkheden tot thuiswerken?

Voorraad

- Hoe kunt je je bedrijf zo snel mogelijk op dit rit krijgen wanneer de voorraad verloren is gegaan?

Commercie

- Heb je alternatieven als onze commercie stil komt te liggen? Kan de concurrent productie opvangen? Zijn er andere leveranciers mogelijk?

Overig

- Belangrijke telefoonnummers, wie is woordvoerder, etc.

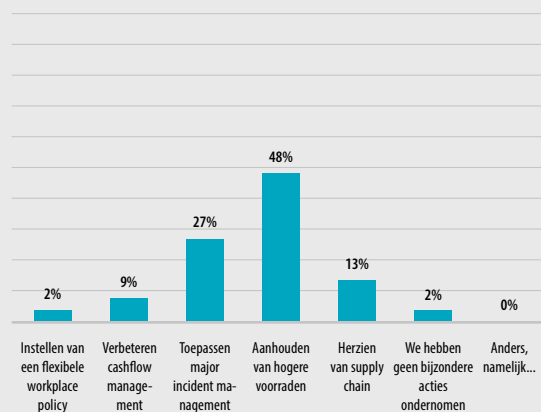
gevolgen voor je bedrijf. Denk bijvoorbeeld aan een pandemie, oorlog of brand waardoor je bedrijf stil kan komen te liggen.

Dit is niet altijd te voorkomen. Wel kun je jezelf voorbereiden op dit soort situaties door een Business Continuity Plan te maken. Dit is niet verplicht zoals een RI&E, maar helpt om de gevolgen van een groot incident zoveel mogelijk te verkleinen.

In een Business Continuity Plan breng je in kaart waar je risico's zitten en wat je moet doen als er iets mis gaat. Door dit op papier te zetten, ligt er een plan klaar voor het geval dat er iets gebeurt. Dit voorkomt dat je het ter plekke moet bedenken. Er zijn tenslotte al genoeg andere zaken om je zorgen over te maken.

Welke acties heeft u hierop ondernomen?

● Responses

Heb je nog geen Business Continuity Plan? Kijk dan eens samen met je medewerkers terug op de Coronapandemie. Welke leerpunten kun je meenemen voor de toekomst om zo beter voorbereid te zijn?

De opkomst van hybride werken

Een belangrijk gevolg van de coronapandemie is de blijvende populariteit van het thuiswerken. Veel organisaties verwachten niet langer dat hun medewerkers elke dag van 9.00 tot 17.30 uur op kantoor zitten, maar voeren het hybride werken in. Medewerkers werken hierbij deels thuis, en deels op kantoor. Dat vereist een duidelijk beleid, zodat de verwachtingen voor alle medewerkers duidelijk zijn. Uit het onderzoek blijkt dat veel bedrijven hier inderdaad mee bezig zijn, 46% van de deelnemers geeft aan een beleid over, van, voor hybride werken in te hebben gevoerd.

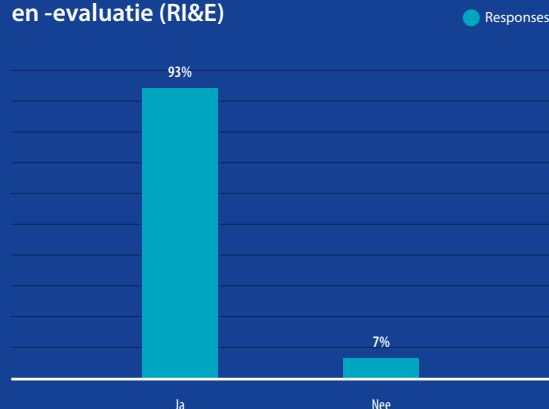
In een interview met een van de deelnemende bedrijven blijkt dat ook deze organisatie flexibel omgaat met werkplekken. "Wij hebben nu de

filosofie dat je kunt werken waar je maar wilt". We hebben twee kantoren, een in het zuiden van Nederland en een in het midden van het land, maar je bent heel vrij waar je werkt. Toch geeft het wel uitdagingen voor de teamspirit. We nemen ook veel kleine specialistische bedrijfjes over. Die worden ineens onderdeel van een heel groot bedrijf. Het is dan een grote uitdaging om een cultuur te vormen."

Je kunt zelf aan de slag met het thema verbinding door medewerkers te stimuleren toch in contact te blijven met de organisatie. Dat kan bijvoorbeeld door af en toe werken op kantoor aantrekkelijker en leuker te maken, of door groepsactiviteiten te organiseren. Ga hiervoor het gesprek aan met je medewerkers.

Slechts 23% van de ondervraagden geeft aan actiepunten te hebben bepaald aan de hand van de RI&E.

Is uw organisatie in het bezit van een RI&E? (Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E))

Veel organisaties bezitten een RI&E

Een Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) is wettelijk verplicht vanuit de Arbowet. Ook is het vanuit deze wet verplicht een arbodienst in de hand te nemen als u personeel in dienst hebt.

De RI&E is een middel om alle arbeidsrisico's binnen een organisatie in kaart te brengen. Het bestaat uit een lijst met alle veiligheid- en gezondheidsrisico's, en een plan om deze aan te pakken. De RI&E maakt bewust en reduceert de kans op gezondheidsklachten en ongevallen bij medewerkers. Langdurige ziekte is een grote kostenpost, nog los van de loonkosten voor een vervanger.

Gelukkig zijn veel organisaties zich bewust van het belang van een RI&E. Zo is 93% van de deelnemers uit het onderzoek in het bezit van een RI&E. Dit betekent echter niet dat de organisaties ook aan de slag zijn gegaan met de uitkomsten. Slechts 23% van de ondervraagden geeft aan actiepunten te hebben bepaald aan de hand van de RI&E. "Wij voldeden aan alle uitkomsten", noemt een deelnemer. Een andere deelnemer geeft aan simpelweg geen personeel te hebben om deze zaken op te pakken.

Een plan van aanpak vanuit de RI&E helpt jou en je adviseur om te kijken wat wel en niet verzekeraar is. Een RI&E en actieplan is niet alleen belangrijk om je financiële risico's in kaart te brengen. Bij het ontbreken van deze documenten hangt je bovendien een boete boven het hoofd.

Raadpleeg de website overheid.nl > **beleidsregel boeteoplegging arbeidsomstandighedenwetgeving**

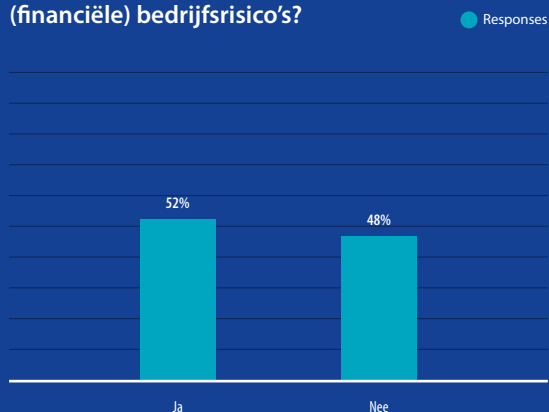
Rol van adviseur is belangrijk

Een goede adviseur houdt voortdurend de vinger aan de pols als het gaat om verzekeringen en financiële risico's. Ze weten wat er speelt op het gebied van nationale en internationale wetwijzigingen. In het afgelopen jaar is ruim de helft van de deelnemers door hun adviseur gewezen op (financiële) bedrijfsrisico's.

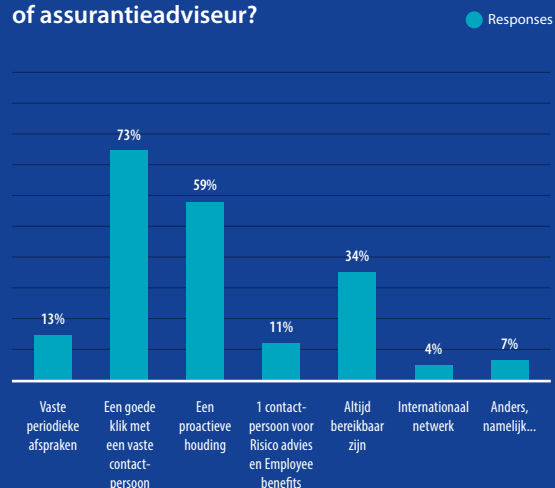
De deelnemers vinden het gemiddeld erg belangrijk om één vast aanspreekpunt te hebben (7,8 op een schaal van 1 tot 10). Daarbij gaat het niet alleen om de inhoud maar om de persoonlijke match: 73% van de deelnemers vindt een goede klik met een vaste contactpersoon een van de

belangrijkste kenmerken van een financieel en/of assurantieadviseur. 59% vindt een proactieve houding onmisbaar. Dit maakt de stap om ondersteuning te zoeken kleiner. Laagdrempelig contact helpt om beter inzicht en grip te krijgen.

Bent u het afgelopen jaar door uw adviseur gewezen op eventuele (financiële) bedrijfsrisico's?

Wat vindt u de twee belangrijkste eigenschappen van uw financieel en/of assurantieadviseur?

Over Vanbreda: Vanbreda Risk & Benefits Nederland is een middelgrote onafhankelijke assurantiemakelaar.

Al meer dan 160 jaar bieden wij aantrekkelijke assurantieprogramma's aan voor beroepsgroepen, voor uw bedrijf. Als onafhankelijk adviseur kunnen wij in volledige vrijheid, met de door ons geselecteerde aanbieders, over uw assurantiepakket onderhandelen.

Wij werken samen met ongeveer 50 verzekeraars in Nederland. Onze adviseurs kennen de markt en beschikken over een aanzienlijk netwerk. Zij gaan op zoek naar een concurrerende prijs en uitstekende condities. Zo wordt alleen het beste gebundeld: voor iedere klant een passend advies.

Vanbreda Risk & Benefits
Postbus 203
2800 AE Gouda
088 - 273 32 00
info@vanbredanl.com

www.vanbredanl.com

